

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 28 D. NUTARIMO
NR. IX-907 „DĖL NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

202 m. d. Nr.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Pakeisti Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimą Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ ir jį išdėstyti nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

NUTARIMAS

DĖL NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

Lietuvos Respublikos Seimas n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Nacionalinio saugumo strategiją (pridedama).“

Seimo Pirmininkas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2002 m. gegužės 28 d.
nutarimu Nr. IX-907
(Lietuvos Respublikos Seimo
2002 m. d.
nutarimo Nr.
redakcija)

NACIONALINIO SAUGUMO STRATEGIJA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio saugumo strategija (toliau – Strategija) – svarbiausių saugios ir atsparios valstybės raidą apibrėžiančių nuostatų visuma. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintomis vertybėmis, Strategijoje nustatomi esminiai nacionalinio saugumo interesai, pagrindiniai rizikos veiksniai, pavojai ir grėsmės šiems interesams, įtvirtinami valstybės nacionalinio saugumo sistemos plėtros, užsienio, gynybos ir vidaus politikos prioritetai, ilgojo laikotarpio uždaviniai valstybės saugumui užtikrinti. Įgyvendinant Strategijoje įtvirtintas nuostatas, užtikrinama darni ir glaudi sąveika su Valstybės pažangos strategija „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“ ir kitais strateginio planavimo dokumentais atskirose valstybės valdymo srityse.

2. Lietuvos Respublikos, euroatlantinio ir globalaus saugumo situacija radikalčiai pasikeitė Rusijos Federacijai 2022 m. pradėjus plataus masto karą prieš Ukrainą. Rusijos Federacija, siekdama savo tikslų, nedvejodama naudoja karinę jėgą ir stiprina savo karinius pajėgumus, ruošdamasi ilgalaikiai konfrontacijai prieš euroatlantinę bendriją. Plėtojamas Rusijos Federacijos bendradarbiavimas su Kinijos Liaudies Respublika, Irano Islamo Respublika ir Korėjos Liaudies Demokratine Respublika, taip pat Baltarusijos Respublikos įtraukimas savo siekiams įgyvendinti įgalina visapusišką bei kryptingą Rusijos Federacijos priešpriešą euroatlantinės bendrijos atžvilgiu. Atsižvelgdama į ilgalaikę, tiesioginę ir realią Rusijos Federacijos keliamą grėsmę ir atsakingai vertindama savo ir visos euroatlantinės bendrijos pasirengimą atsakyti į ją, Lietuvos Respublika turi stiprinti atgrasymą ir pasirengimą valstybės gynybai karinės agresijos atveju.

3. Lietuvos Respublika savo nacionalinį saugumą suvokia kaip sutelktomis Lietuvos valstybės ir piliečių pastangomis vykdomą valstybingumo ir demokratijos plėtrą bei stiprinimą, Tautos saugaus būvio ir valstybės vidaus bei išorės saugumo užtikrinimą, kiekvieno potencialaus agresoriaus atgrasymą, Lietuvos Respublikos nepriklausomybės, suvereniteto, teritorinio vientisumo ir demokratinės konstitucinės santvarkos gynimą, valstybės ir visuomenės atsparumo didinimą.

4. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo politika yra atvira, skaidri ir nekonfrontacinė, puoselėjanti ir ginanti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes bei šalies nacionalinius interesus. Lietuvos Respublika prisideda prie tarptautinės taikos ir visa apimančio saugumo, grindžiamo laisvės ir demokratijos sklaidos, žmogaus teisių ir laisvių gynimo, tarptautinės teisės viršenybės bei daugiašalio bendradarbiavimo palaikymu.

5. Lietuvos Respublikos nacionalinis saugumas yra euroatlantinės bendrijos saugumo dalis. Lietuvos Respublika laikosi Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) ir Europos Sąjungos (toliau – ES) principo, kad grėsmė vienos NATO ar ES valstybės narės saugumui yra grėsmė ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui. Šį principą Lietuvos Respublika užtikrina savarankiškai, bendradarbiaudama su kitomis valstybėmis ir per tarptautines organizacijas. Lietuvos Respublika dalyvauja stiprinant tarptautinį saugumą ir prisiima savąją dalį įsipareigojimų.

6. Strategija yra grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, NATO ir ES sutartimis, NATO ir ES strateginiuose saugumo ir gynybos politikos dokumentuose pateiktais strateginiais tikslais ir veiklos gairėmis. Lietuvos Respublika laikosi visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų, principų ir įsipareigojimų, įtvirtintų Jungtinių Tautų (toliau – JT), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (toliau – ESBO) ir Europos Tarybos dokumentuose.

7. Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą užtikrina valstybės piliečiai, jų bendrijos ir organizacijos, Lietuvos Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, savivaldybės, Lietuvos kariuomenė, Lietuvos šaulių sąjunga, policija, žvalgybos bei visos kitos valstybės institucijos ir įstaigos, vykdydamos savo pareigas ir atlikdamos funkcijas nacionalinio saugumo srityje. Šiuolaikinių grėsmių akivaizdoje visa apimančio saugumo užtikrinimas ir pasirengimas visuotinei gynybai reikalauja didesnio viešojo, privataus ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo nacionalinio saugumo srityje, gynybos inovacijų vystymo ir gynybos ir saugumo pramonės kaip neatsiejamą nacionalinio saugumo dėmens stiprinimo.

II SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS GINAMOS VERTYBĖS IR NACIONALINIAI SAUGUMO INTERESAI

8. Nacionalinio saugumo užtikrinimas yra būtina valstybės ir visuomenės klestėjimo sąlyga, todėl Lietuvos Respublika visomis išgalėmis gina savo nacionalinio saugumo interesus, kuriuos pažeidus kiltų grėsmė Lietuvos valstybės ir visuomenės egzistavimui. Nacionalinio saugumo interesai yra grindžiami Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintomis vertybėmis. Šios vertybės

kartu su nacionalinio saugumo interesais lemia svarbiausius užsienio, gynybos ir vidaus politikos tikslus.

9. Lietuvos Respublika brangina ir saugo:

9.1. valstybės nepriklausomybę, suverenitetą, teritorinį vientisumą, demokratinę konstitucinę santvarką, kiekvieną savo pilietį;

9.2. per daugelį amžių susikūrusią valstybingumo tradiciją, kuri buvo išlaikyta Europą vienijančios krikščioniškosios kultūros pagrindu, laisvę ir nepriklausomos Lietuvos valstybės istorinę atmintį, lietuvių tautos kultūrinę tapatybę ir kalbą;

9.3. tvarų bendros gyventojų socialinės ir ekonominės gerovės augimą, gyventojų saugumą ir sveikatą, žmogaus teises, laisves ir atsakomybę valstybei ir bendruomenei.

10. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos ir puoselėjamos vertybės sudaro prielaidas gyvybingai, laisvę branginančiai pilietinei visuomenei, atvirai pasauliui ir tiems, kurie gerbia Lietuvos valstybę, jos istoriją, gyvenimo būdą bei laikosi valstybės įstatymų. Valstybė skatina kultūros, švietimo ir mokslo pažangą, kūrybingumą bei atvirumą, stiprina ryšius su Lietuvos diaspora ir saugo, įamžina ir aktualizuoja Lietuvos Respublikos tautinių bendrijų istorinį ir kultūrinį paveldą.

11. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesai yra:

11.1. *valstybės nepriklausomybė, suverenitetas, teritorinis vientisumas ir demokratinė konstitucinė santvarka*. Atgrasymo priemonių stiprinimas ir pasirengimas valstybės gynybai karinės agresijos atveju užtikrina teritorinį vientisumą, Lietuvos Respublikos nepriklausomybę ir konstitucinę santvarką, todėl Lietuvos Respublika turi ir toliau skirti daug dėmesio pasirengimui užkardyti ir atremti karines grėsmes ir hibridinius veiksmus. Piliečių teisė laisvai rinkti savo politinius atstovus, dalyvauti referendumuose bei galimybė teikti peticijas, laikantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų, yra gyvybingos demokratinės konstitucinės santvarkos, žmogaus teisių bei laisvių apsaugos ir valstybės suverenumo garantas. Priemonės, kuriomis užtikrinamas šis nacionalinio saugumo interesas, sudaro valstybės raidos ir visuomenės gerovės kūrimo pagrindą;

11.2. *taika, gyventojų saugumas ir gerovė, saugios sąlygos valstybės raidai*. Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui yra būtina jos vidaus gyvenimo sričių pažanga, užtikrinanti visuomenės saugumą, Lietuvos Respublikos, ES ir NATO išorės sienų apsaugą, terorizmo, smurtinio ekstremizmo ir organizuoto nusikalstamumo prevenciją ir kontrolę, migracijos procesų valdymą, ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą ir atsparumą, elektroninių ryšių tinklų bei paslaugų teikimą, energijos ir kitų išteklių saugų bei nepertraukiamą tiekimą, sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir reikiamo valstybės atsargų rezervo užtikrinimą, viešąjį, informacinį ir kibernetinį saugumą, atsparumą korupcijai, koordinuotą valstybės pasirengimą valdyti krizes, civilinės gynybos įgyvendinimą;

11.3. *euroatlantinės bendrijos gyvybingumas ir vieningumas*. NATO kolektyvinės gynybos įsipareigojimai išlieka kertinis Lietuvos Respublikos saugumo garantas, o stiprus transatlantinis ryšys ir Jungtinių Amerikos Valstijų (toliau – JAV) karinis buvimas Lietuvos Respublikoje ir Europoje bei Vokietijos Federacinės Respublikos (toliau – Vokietija) ir kitų sąjungininkų karinis buvimas Lietuvos Respublikoje – Rusijos Federacijos atgrasymo pagrindas. Kritinę reikšmę įgyja ES vaidmuo užtikrinant saugumą Europos žemyne, jos indėlis stiprinant ES valstybių narių gynybinius pajėgumus ir vieningumas su NATO. ES remia Lietuvos Respublikos ir kitų regiono šalių infrastruktūros ir gynybos projektus, didinančius Baltijos valstybių karinį, ekonominį ir energetinį saugumą. Visapusiškas Europos saugumas neįmanomas be nepriklausomos, suverenios ir saugios Ukrainos ir jos integracijos į euroatlantinę erdvę;

11.4. *ekonominis saugumas ir atsparumas*. Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti būtina atvirumo principu grindžiama rinkos ekonomika ir prekyba, atsparios priešiškų valstybių įtakoms ir strateginėms priklausomybėms nuo jų. Lietuvos Respublika siekia išvengti priklausomybių nuo autoritarinių režimų, užkardyti netiesioginį Rusijos Federacijos karo prieš Ukrainą finansavimą, stiprinti strateginių sektorių ir tiekimo grandinių atsparumą, atsižvelgdama į taisyklėmis ir demokratinėmis vertybėmis grindžiamą tarptautinę tvarką. Strateginės diversifikacijos, investicijų apsaugos, tarptautinių vertės ir tiekimo grandinių patikimumo, ypatingos svarbos infrastruktūros plėtros ir apsaugos, energetinės nepriklausomybės, infrastruktūros jungčių ir sistemų pertvarkos ir nuoseklios integracijos į Vakarų Europos sistemas, žemės ūkio ir maisto, technologijų skatinimo ir apsaugos, prekybos, pramonės ir inovacijų politikos nuoseklumo užtikrinimas bei saugių ir patikimų tarptautinių partnerysčių skatinimas prisideda prie ilgalaikio valstybės ekonominio saugumo ir atsparumo;

11.5. *gynybos ir saugumo pramonė*. Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti reikia skatinti inovatyvią, atsparią ir į strateginius valstybės poreikius orientuotą gynybos ir saugumo pramonę. Lietuvos Respublika siekia stiprinti nacionalinės gynybos ir saugumo pramonės pajėgumus, plėtoti vietinę ginkluotės, karinės technikos ir kitos įrangos gamybą, skatinti mokslinių tyrimų ir eksperimentinę plėtrą bei inovacinę veiklą gynybos srityje, kurti gynybos ir saugumo pramonei reikiamą infrastruktūrą ir gamybai palankias sąlygas, taip pat užtikrinti kritinių komponentų prieinamumą ir tiekimo patikimumą krizių ir galimų karinių konfliktų metu. Gynybos ir saugumo pramonės plėtra grindžiama ilgalaikė vizija, technologine pažanga, inovacijomis, talentų ugdymu ir išlaikymu, kompetencijų auginimu, civilinės ir karinės pramonės sąveika bei bendradarbiavimu su strateginiais partneriais, taip prisidedant prie nacionalinio saugumo stiprinimo ir valstybės pasirengimo atremti grėsmes.

III SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGUMO APLINKA

12. 2022 m. Rusijos Federacijos pradėtas plataus masto karas prieš Ukrainą radikalčiai pakeitė globalią ir regioninę saugumo aplinką. Šiam karui pademonstravus, kad karinės jėgos panaudojimo svarba tarptautiniuose santykiuose išaugo, ir Rusijos Federacijai ignoruojant tarptautinės bendruomenės nuomonę ir pažeidžiant tarptautinę teisę, Lietuvos Respublikos ir visos euroatlantinės bendrijos saugumui kyla egzistencinė grėsmė, kurią sustiprina tikimybė, kad Rusijos Federacija iki 2030 m. gali būti pasirengusi išvystyti pajėgumus, kurie leistų kariauti didelio masto konvencinį karą su NATO. Tarptautinės saugumo sistemos poslinkiai bei stiprėjantis autoritarinių valstybių, įskaitant Rusijos Federacijos, Kinijos Liaudies Respublikos, Baltarusijos Respublikos, Irano Islamo Respublikos ir Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos, bendrininkavimas veikiant prieš demokratines valstybes daro Lietuvos Respublikos saugumo aplinką vis sunkiau prognozuojamą. Tarptautinės teisės ir įsipareigojimų ignoravimas sąlygoja naujas politines, ekonomines, karines įtampas ar konfliktus ir didina globalų nestabilumą.

13. Rusijos Federacija yra pasiryžusi ilgalaikei konfrontacijai su euroatlantine bendrija, o šios valstybės agresyvios imperialistinės ambicijos įgyvendinamos pasitelkiant tiek karines, tiek hibridines priemones. Rusijos Federacijos pasiryžimą ilgalaikei konfrontacijai su euroatlantine bendrija demonstruoja didelio masto karinių pajėgumų plėtra, vykdomos diversijos, kibernetiniai išpuoliai, skleidžiama propaganda ir dezinformacija, istorijos falsifikavimas, išpuoliai prieš valstybių pareigūnus ir piliečius, ypatingos svarbos infrastruktūrą, kurie naudojami kaip spaudimo priemonė šios bendrijos valstybėms ir yra didesnės prieš ją nukreiptos strategijos dalis.

14. Karinė jėga yra esminis Rusijos Federacijos veikimo įrankis. Rusijos Federacija išlieka pajėgi tiek kompensuoti savo pačios pradėtame kare prieš Ukrainą patiriamus nuostolius ir toleruoti jų dydį, tiek intensyviai tęsti savo karinių pajėgumų plėtrą. Dėl suplanuotos ir realiai vykdomos ginkluotųjų pajėgų reformos Rusijos Federacijos kariniai pajėgumai šalia NATO valstybių sienų, taip pat ir Kaliningrado srityje, augs. Rusijos Federacija siekia vykdyti spaudimą euroatlantinei bendrijai ir užsitikrinti savo interesus regione, demonstruodama karinę galią, todėl toliau daugės incidentų Baltijos jūroje, regiono sausumos teritorijoje ir oro erdvėje. Siekdama sustiprinti spaudimą euroatlantinei bendrijai, Rusijos Federacija taip pat aktyviai vykdo branduolinio arsenalo plėtrą ir naudoja branduolinį šantažą, įskaitant branduolinio ginklo dislokavimą prie NATO sienų.

15. Aktyvūs, sistemingi ir priešiški užsienio valstybių veiksmai, kuriais siekiama paveikti Lietuvos Respublikos politinius, socialinius ir ekonominius procesus, euroatlantinės bendruomenės valstybių saugumo interesus, yra grėsmė valstybės saugumui. Grėsmių kompleksiskumas pasižymi nykstančiomis skirtimis tarp karo ir taikos, išorinių ir vidinių, karinių ir nekarinių grėsmių, valstybinių ir nevalstybinių grėsmių šaltinių. Tai lemia didesnę hibridinių grėsmių, tokių kaip

priešiška informacinė, kibernetinė, diversinė veikla, tyčiniai infrastruktūros pažeidimai, kišimasis į rinkimus, pasireiškimo intensyvumą ir pavojų euroatlantinei bendruomenei, taigi ir Lietuvos Respublikai. Priešiškų užsienio valstybių žvalgybos tarnybų veikla Lietuvos Respublikoje, netgi jei ji nėra tiesiogiai nukreipta prieš Lietuvos Respublikos konstitucinę santvarką, suverenitetą, teritorinį vientisumą, politinių procesų skaidrumą, gynybos ar ekonominę galią, technologinę pažangą, taip pat kelia grėsmę. Ateityje tikėtinos vis sudėtingesnės ir labiau sinchronizuotos operacijos, įgyvendinamos pasitelkiant skirtingus hibridinius veiksmus, ypač panaudojant dirbtinio intelekto teikiamas galimybes, ir nukreiptos į kelis strateginius sektorius, siekiant sukelti maksimalią sisteminę žalą.

16. Baltarusijos Respublikos politinio režimo įsitraukimas į Rusijos Federacijos vykdomą karą prieš Ukrainą didina nuspėjamumą ir kelia naujų grėsmių saugumui, nes visapusiška parama Rusijos Federacijos agresijai prieš Ukrainą demonstruoja, kad Baltarusijos Respublika bet kada gali būti pasitelkiama įgyvendinti bet kokiems agresyviems veiksams prieš regiono valstybes, įskaitant hibridinius veiksmus, tokius kaip instrumentalizuota nelegali migracija. Politinė, ekonominė ir karinė Baltarusijos Respublikos priklausomybė nuo Rusijos Federacijos neigiamai veikia Lietuvos Respublikos ir viso regiono saugumo aplinką.

17. Kinijos Liaudies Respublika didina savo ekonominę, diplomatinę, informacinę, technologinę ir karinę galią, siekdama pertvarkyti tarptautinę tvarką ir joje dominuoti. Taip Kinijos Liaudies Respublika intensyvina geopolitinę konkurenciją ir įtampą. Tiekdama gyvybiškai svarbias prekes ir technologijas Rusijos Federacijai, Kinija tapo pagrindine Rusijos Federacijos karo prieš Ukrainą įgalintoja, didindama jos karinį potencialą ir ilgalaikę grėsmę euroatlantinei erdvei. Kinijos Liaudies Respublika vykdo kenkėjišką kibernetinę ir hibridinę veiklą, įskaitant dezinformaciją ir kišimąsi į rinkimus, ir sparčiai plečia savo branduolinį arsenalą. Kinijos Liaudies Respublika stiprina savo pozicijas kurdama ekonominę ir technologinę priklausomybę, naudodama politinį, diplomatinį, karinį ir ekonominį spaudimą ir vykdydama priešišką žvalgybinę veiklą. Ji remia privačių kiniškų verslų plėtrą, įpareigodama juos veikti jos naudai, įskaitant neteisėtą duomenų rinkimą, ir išnaudoja savo piliečius, gyvenančius užsienyje, kenkėjiškiems tikslams.

18. Globalios ir regioninės saugumo aplinkos nuspėjamumą didina tarptautinės ginklų kontrolės ir neplatinto sistemos erozija, kurią lemia susitarimų nevykdymas, sutartų normų kvestionavimas ir nepaisymas, naujų prieštarigai vertinamų iniciatyvų atsiradimas. Europos saugumo situaciją blogina Rusijos Federacijos įsipareigojimų ginklų kontrolės srityje nesilaikymas, vienašališkas susitarimų nutraukimas ir selektyvus jų taikymas, taip pat Rusijos Federacijos grasinimai branduoliniu ginklu.

19. Euroatlantinės bendrijos valstybių grėsmių vertinimo skirtumus ar ne visada sutampančius interesus autoritarinės valstybės išnaudoja šios bendrijos vienybei skaldyti. Nacionaliniai ir

regioniniai procesai ar trečiųjų šalių veikla, kuria siekiama euroatlantinių saugumo struktūrų dezintegracijos ar tarptautine teise grindžiamos tarptautinės tvarkos erozijos, kelia grėsmę Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams.

20. Baltijos valstybės įgyvendina energetinės nepriklausomybės, elektros tinklų sinchronizacijos, transporto infrastruktūros ir junglumą susisiekimo srityje didinančius projektus, stiprina ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą ir įgyvendina kitas strategiškai svarbias energetikos, ekonomikos ir ūkio, transporto ir elektroninių ryšių pažeidžiamumo mažinimo priemones. Vis dėlto nacionalinio saugumo interesų neatitinkantys subjektai neatsisako ketinimų veikti Lietuvos Respublikai strategiškai svarbiuose ūkio sektoriuose.

21. Užsienio valstybių veiksmai, keliantys riziką ekonominiam, energetiniam, susisiekimo ir technologiniam saugumui, bei jų siekis kurti ir išlaikyti ekonominę ir energetinę ES priklausomybę išlieka aktualūs. Jų valdymas reikalauja ypatingo dėmesio, vertinant į strategiškai svarbius sektorius investuojančių subjektų ir šiuose sektoriuose veikiančių subjektų sudaromų sandorių atitiktį nacionalinio saugumo interesams. Be to, kai kurios ES valstybės narės, vienareikšmiškai nenutraukusios ekonominių ir energetinių saitų su Rusijos Federacija, potencialiai gali siekti ES santykių normalizavimo su ja. Tai gali kelti papildomų saugumo iššūkių Lietuvos Respublikai.

22. Baltarusijos atominės elektrinės Astrave statybas, fizinį paleidimą ir eksploatavimo pradžią lydėję nesklandumai, atsakingų Baltarusijos Respublikos institucijų nenoras bendradarbiauti užtikrinant elektrinės saugumą bei neatsakingas požiūris į branduolinę saugą sukuria prielaidas rimtam branduoliniam incidentui. Todėl Baltarusijos atominės elektrinės Astrave eksploatavimas ir tolesnis neatsakingas branduolinės energetikos vystymas Baltarusijos Respublikoje yra grėsmė Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui, aplinkai ir visuomenės sveikatai, reikalauja papildomų išteklių pasirengti galimų grėsmių valdymui ir kelia neigiamo poveikio aplinkai riziką.

23. Intensyvi pažangių technologijų (dirbtinio intelekto, biotechnologijų, didžiųjų duomenų, autonominių, kvantinių ir kitų technologijų) plėtra kuria ne tik galimybes, bet ir grėsmes. Naujos technologijos vis dažniau pritaikomos greitesniems, pavojingesniems, valstybių sienas peržengiantiems ar sunkiau atpažįstamiems ir atsekamiems kenkėjiškiems veiksams vykdyti. Autoritarinės valstybės technologijas naudoja savo galiai didinti, stebėdamos ir siekdamos kontroliuoti savo ir užsienio valstybių piliečius bei įmones. Pažangios technologijos taip pat gali būti pasitelktos ir teroristinių grupuočių ar atskirų asmenų, siekiančių trikdyti valstybės ir visuomenės gyvenimą. Bet kokia sėkminga ataka silpnina pasitikėjimą duomenimis ir paslaugomis, skatina visuomenės susiskaldymą, valstybės reputacijos ir galios eroziją. Auganti takoskyra tarp laisvosios rinkos principais paremto demokratinų valstybių ir valstybės kontrole grįsto autoritarinių valstybių skaitmeninio suvereniteto suvokimo keičia saugumo aplinkos sampratą, skatina daugiau dėmesio atkreipti į skaitmeninę erdvę, duomenų valdymą, manipuliavimą.

24. Intensyvi skaitmenizacija didina valstybės ir visuomenės priklausomybę nuo informacinių ir ryšių technologijų, didina pažeidžiamumą ir kelia naujų saugumo rizikų, ypač užtikrinant ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą, gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų tęstinumą, kovą su nusikaltimais skaitmeninėje erdvėje bei visuomenės atsparumą kibernetinėms grėsmėms ir dezinformacijai. Kita vertus, nepakankamas skaitmenizavimas, pažangių technologijų, talentų, inovacijų ir investicijų trūkumas gynybos ir viešojo saugumo srityse mažina valstybės gebėjimą greitai ir tiksliai atremti grėsmes.

25. Rusijos Federacijos vykdomas karas prieš Ukrainą pademonstravo, kad ypatingos svarbos infrastruktūros objektai gali būti aktyviai naikinami siekiant karinių tikslų. Atsižvelgiant į tai, kad šie objektai karo atveju gali tapti priešininko taikiniais, neužtikrinus jų apsaugos kyla grėsmė gyvybiškai svarbių valstybės ir visuomenės funkcijų tęstinumo, karinės logistikos ir mobilumo užtikrinimui.

26. Nevykdant kryptingo gynybos ir saugumo pramonės vystymo valstybei strategiškai svarbiose srityse, leidžiančio užtikrinti tiekimo grandinių atsparumą ir užsienio ginkluotės tiekėjų diversifikaciją, kiltų rizikų Lietuvos kariuomenės pajėgumų stiprinimui, šalies ekonominiam augimui, technologiniam atsparumui ir visos valstybės saugumo užtikrinimui.

27. Nuolatinis gimstamumo mažėjimas nesudaro sąlygų natūraliai kartų kaitai, o valstybės taikomos įvairios gimstamumo skatinimo priemonės nedaro norimo poveikio, todėl Lietuvos Respublikos gynybiniam potencialui, ekonomikos plėtrai ir viešojo sektoriaus funkcionavimui kyla vis didesnė demografinio disbalanso keliamų iššūkių grėsmė.

28. Valstybės vidaus gyvenimo procesai, tokie kaip piliečių ir valstybės susvetimėjimas, socialiniu, ekonominiu ar kultūriniu pagrindu kylantis susipriešinimas, stipriai išaugusi imigracija, ir globalūs reiškiniai, tokie kaip religinis ekstremizmas, įšaldyti konfliktai, valstybių nestabilumas, klimato kaita, technologinės pažangos padiktuoti pasaulio ekonomikos, darbo rinkų pokyčiai ir pramonės transformacijos, masinė migracija ir kt., kelia įvairaus pobūdžio ir intensyvumo rizikas ir pavojus nacionaliniam saugumui.

IV SKYRIUS

NACIONALINIO SAUGUMO POLITIKOS PRIORITETAIR UŽDAVINIAI

29. Atsižvelgiant į saugumo aplinką, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams užtikrinti nustatomi nacionalinio saugumo sistemos plėtros, užsienio, gynybos ir vidaus politikos prioritetai ir keliama uždaviniai, kuriems įgyvendinti reikia sutelktų valstybės ir jos piliečių pastangų. Nacionalinio saugumo užtikrinimas remiasi visuotine gynyba, apimančia visos šalies pastangas ir išteklius ir integruojančia valstybės ginkluotą gynybą, vykdomą kartu su sąjungininkais, ir civilinę gynybą. Nacionalinio saugumo prioritetai ir uždaviniai grupuojami pagal tris ramsčius:

- 29.1. valstybės ginkluotos gynybos;
- 29.2. paramos ginkluotai gynybai ir valstybės atsparumo;
- 29.3. Lietuvos Respublikos interesus atitinkančios tarptautinės saugumo sistemos.

Valstybės ginkluota gynyba

30. Pagrindinis patikimos gynybos sistemos, galinčios sėkmingai atgrasyti ir prireikus pasipriešinti agresijai nepriklausomai nuo aplinkybių, ramstis yra kariuomenė, todėl jos stiprinimas ir toliau turi likti svarbiausiu tikslu, laikantis įsipareigojimo iki 2030 m. krašto apsaugos finansavimui skirti ne mažiau kaip 5–6 procentus bendrojo vidaus produkto ir toliau užtikrinant tinkamą krašto apsaugos finansavimą sukurtiems kariniams pajėgumams išlaikyti ir modernizuoti. Sąjungininkų parama būtina patikimam atgrasymui ir valstybės gynybai užtikrinti, todėl būtina išlaikyti ir plėsti kolektyvinės gynybos įsipareigojimus, aktyviai stiprinti NATO pasirengimą kolektyvinei gynybai naudojantis ES finansiniais ir kt. instrumentais ir įgyvendinti skubią sąjungininkų Europoje gynybinių pajėgumų plėtrą.

31. Nacionalinių karinių pajėgumų stiprinimo uždaviniai:

31.1. didinti Lietuvos kariuomenės kovinę galią ir parengtį, daugiausia dėmesio skiriant Lietuvos kariuomenės I divizijai ir ją įgalinantiems vienetams vystyti bei Lietuvos Respublikai priskirtų NATO pajėgumų tikslams įgyvendinti;

31.2. stiprinti valstybės saugumo poreikius atitinkančius oro erdvės ir teritorinės jūros stebėjimą ir gynybą, bendradarbiaujant su gynybos ir saugumo pramone bei pasitelkiant sąjungininkų pajėgumus, atsižvelgiant į NATO viršūnių susitikimuose priimtus sprendimus dėl oro gynybos stiprinimo, taip pat didinti elektromagnetinės kovos pajėgumus, užtikrinti naujos kartos ryšių ir informacinių sistemų plėtrą, saugų informacijos perdavimą bei valdymą ir vadovavimą, Lietuvos kariuomenei bendradarbiaujant su kitomis valstybės institucijomis;

31.3. plėtoti augančią kibernetinės erdvės svarbą atitinkančius pajėgumus, užtikrinančius nacionalinius gebėjimus vykdyti karines operacijas kibernetinėje erdvėje;

31.4. plėtoti modernią, naujomis technologijomis ir glaudžiu sąjungininkų bendradarbiavimu paremtą gynybos sistemą, atsižvelgiant į šiuolaikinės karybos pokyčius, remiantis identifikuotomis karinių konfliktų pamokomis, padedančią greitai, lanksčiai ir efektyviai reaguoti į kintančius saugumo iššūkius ir sudarančią palankias sąlygas gynybos sistemos skaitmeninei transformacijai;

31.5. Lietuvos kariuomenę komplektuoti mišriuoju principu iš profesinės karo tarnybos, privalomosios pradinės karo tarnybos karių, karių savanorių ir rezervo karių, kad būtų užtikrintas pakankamas taikos meto Lietuvos kariuomenės struktūros užpildymas, gerinant personalo

pritraukimo į profesinę karo tarnybą ir išlaikymo joje instrumentus bei palaipsniui didinant nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos karių skaičių;

31.6. didinti aktyvųjį kariuomenės personalo rezervą, įgyvendinant ir plečiant nuolatinę privalomąją pradinę karo tarnybą, kad jis būtų pakankamas karo meto Lietuvos kariuomenės struktūrai užpildyti, tinkamai parengtas ir aprūpintas valstybės ginkluotos gynybos poreikiams užtikrinti;

31.7. užtikrinti nuoseklų Lietuvos kariuomenės parengtumo didinimą, išlaikyti ir vystyti aukštos parengties, įskaitant ypač aukštos parengties, kariuomenės vienetus, skirtus nedelsiant reaguoti tiek į karines grėsmes, tiek į vietinio pobūdžio ginkluotus incidentus ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos pažeidimus, pagal savo pobūdį neprilygstančius agresijos aktams, stiprinti sąveiką ir pasirėngimą tokioms situacijoms su viešąjį saugumą užtikrinančiomis institucijomis;

31.8. užtikrinti intensyvų Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų poreikius atitinkančios infrastruktūros ir poligonų vystymą, plėtoti kovinio rengimo, mokymo ir testavimo infrastruktūrą, užtikrinančią aukštą karinio parengimo ir kompetencijų lygį ir stiprinančią sąveikumą tarp Lietuvos kariuomenės ir sąjungininkų;

31.9. plėtoti logistikos pajėgumus, užtikrinti ginkluotosioms pajėgoms reikalingų atsargų kaupimą, tiekimo grandinių saugumą ir atsparumą, diegti inovatyvius sprendimus šiems resursams įsigyti ir valdyti;

31.10. stiprinti mokslo, pramonės ir Lietuvos kariuomenės bendradarbiavimą karinių mokslinių tyrimų eksperimentinės plėtros ir inovacijų srityje, sukurti nacionalinę gynybos mokslo ir technologijų programą, siekiant gynybos ir saugumo sektoriaus plėtros, inovatyvumo ir konkurencingumo, reikiamų sričių talentų ugdymo ir pritraukimo;

31.11. plėtoti nacionalinę gynybos ir saugumo pramonės ekosistemą ir jos sąveiką su Lietuvos kariuomene, stiprinti civilinio ir karinio sektoriaus bendradarbiavimą, parengti ir įgyvendinti ilgalaikes gynybos ir saugumo pramonės gaires, siekiant užtikrinti tvarų, Lietuvos Respublikos ekonominio saugumo ir atsparumo interesus atitinkančios gynybos ir saugumo pramonės vystymą;

31.12. užtikrinti pažangiųjų technologijų, tokių kaip dirbtinis intelektas, autonominių sistemų, kosmoso technologijos, buvimą sudėtiniais Lietuvos Respublikos gynybos pajėgumų komponentais ir vykdyti jų plėtrą, bendradarbiaujant su NATO sąjungininkais, vystant Europos šalių gynybos pajėgumus, dirbant su privačiomis Lietuvos Respublikos ir užsienio kompanijomis, atsižvelgiant į technologinius pokyčius ir identifikuotas pamokas;

31.13. stiprinti ginkluotąsias pajėgas sudarančių institucijų parengtumą veikti su Lietuvos kariuomene, įskaitant šių institucijų aprūpinimą NATO standartus atitinkančia ginkluote, amunicija, ekipuote, ryšio įranga ir kitomis priemonėmis;

31.14. gerinti fizinį jaunuolių pasirengimą ir jų sveikatos būklę, stiprinant krašto apsaugos, švietimo ir sveikatos sistemų bendradarbiavimą.

32. Kolektyvinio saugumo garantijų ir Europos gynybinių pajėgumų stiprinimo uždaviniai:

32.1. plėtoti ir stiprinti NATO kolektyvinę gynybą ir pasirengimą vykdyti visus Šiaurės Atlanto sutartyje numatytus įsipareigojimus, ypač 5 straipsnio kolektyvinės gynybos nuostatas;

32.2. atsižvelgiant į saugumo grėsmes regione, užtikrinti NATO atgrasymo ir kolektyvinės gynybos priemonių tęstinumą ir plėtrą jame;

32.3. įgyvendinti priešakinės gynybos principą NATO kolektyvinės gynybos planuose, užsitikrinant greitą ir patikimą pastiprinimą ir atsaką agresijos atveju;

32.4. remti NATO branduolinę politiką, įskaitant NATO branduolinio dalijimosi susitarimus, laikantis principo, kad NATO turi išlikti branduolinis aljansas, kol egzistuoja branduolinis ginklas;

32.5. plėtoti bendradarbiavimą su strateginėmis partnerėmis saugumo ir gynybos srityje, taip pat vystyti Baltijos ir Šiaurės šalių regioninius formatus, stiprinančius karinį bendradarbiavimą;

32.6. stiprinti dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą oro gynybos ir jūrinio saugumo srityse;

32.7. stiprinant Lietuvos Respublikos ir visos Europos saugumą bei NATO atgrasymo ir gynybos priemonių įgyvendinimą, siekti reikšmingo JAV, Vokietijos ir kitų sąjungininkų karinio buvimo Lietuvos Respublikoje ir regione, užtikrinti sėkmingą Vokietijos brigados priėmimą Lietuvos Respublikoje;

32.8. aktyviai formuoti ES politiką Lietuvos Respublikai svarbiausiose gynybos ir saugumo srityse, tokiose kaip pajėgumų vystymas, gynybos ir saugumo pramonė, karinis mobilumas, išorės sienos gynyba, kova su hibridinėmis grėsmėmis, kibernetinis saugumas, ES karinės ir civilinės misijos ir operacijos, bendradarbiavimas saugumo ir gynybos srityse su ES partnerėmis, kartu užtikrinant ES bendrosios saugumo ir gynybos politikos suderinamumą su NATO tikslais ir jos atvirumą transatlantiniams partneriams, stiprinant NATO ir ES bendradarbiavimą;

32.9. užtikrinti kokybišką Lietuvos Respublikos pasirengimą dalyvauti NATO, ES, JT, JAV ir kitų strateginių sąjungininkų vadovaujamose tarptautinėse misijose ir operacijose;

32.10. užtikrinti saugumo ir gynybos paramos Ukrainai plėtrą, siekiant, kad ji kasmet sudarytų ne mažiau kaip 0,25 procento bendrojo vidaus produkto, tęsti Ukrainos karių apmokymą ir, esant poreikiui, prisidėti prie Ukrainos saugumo užtikrinimo papildomomis priemonėmis;

32.11. vystyti bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityje su NATO partnerėmis Indijos ir Ramiojo vandenynų regione (angl. *Indo-Pacific Four, IP4*) – Australija, Japonija, Korėjos Respublika, Naująja Zelandija – ir kitomis bendramintėmis valstybėmis.

Parama ginkluotai gynybai ir valstybės atsparumas

33. Valstybės ginkluotos gynybos, pasirengimo ir paramos jai planavimas ir vystymas, hibridinių veiksmų užkardymas, valstybės ir visuomenės atsparumo didinimas turi remtis tikslia ir patikima informacija, sistemingu ir išsamiu geopolitinės ir saugumo situacijos suvokimu, vykstančių karinių konfliktų analize ir prognozėmis ir savalaikiu Lietuvos Respublikai priešiško ketinimų numatymu, kuriuos valstybei suteikia žvalgybos institucijos. Todėl Lietuvos Respublikai gyvybiškai svarbi stipri, moderni, technologiškai pažangi žvalgyba ir kontržvalgyba, kurias būtina nuosekliai vystyti.

34. Žvalgybos institucijų stiprinimo, siekiant turėti išsamų grėsmių nacionaliniam saugumui poveikslą, ir priešiško užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo tarnybų veiklos neutralizavimo uždaviniai:

34.1. vystyti inovatyvią, technologiškai pažangią, žvalgybos informacijos poreikius įgyvendinančią ir nacionalinio saugumo interesus užtikrinančią žvalgybą ir kontržvalgybą, užtikrinant pakankamus materialinius ir žmogiškuosius resursus;

34.2. užkardyti priešišką užsienio valstybių žvalgybos tarnybų ir su jomis susijusių asmenų veiklą Lietuvos Respublikoje ar prieš šalies nacionalinio saugumo interesus užsienyje;

34.3. plėtoti žvalgybos pajėgumus, siekiant sudaryti sąlygas gauti informaciją apie geopolitinius procesus kituose pasaulio regionuose, kurie gali paveikti Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesus;

34.4. sudaryti sąlygas ir vystyti žvalgybos institucijų pajėgumus šalinti rizikos veiksnius, pavojus ir grėsmes Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui ir valstybės interesams;

34.5. plėtoti bendradarbiavimą su užsienio žvalgybos ir saugumo tarnybomis bei dalyvauti NATO žvalgybos struktūros veikloje, siekiant užtikrinti, kad NATO sprendimuose būtų atsižvelgta į Lietuvos Respublikai aktualias grėsmes, ir prisidėti prie bendrų NATO žvalgybos ir saugumo tarnybų pastangų užtikrinti paramą NATO sprendimų priėmimo procesui;

34.6. stiprinti paslapčių subjektų ir gyventojų saugumo kultūrą – suvokimą apie grėsmes ir apsisaugojimą nuo jų, tinkamą valstybės ir tarnybos paslaptį sudarančios informacijos apsaugą, vykdyti šviečiamąją veiklą – aiškinti apie užsienio valstybių žvalgybos ir saugumo struktūrų bei su jomis susijusių asmenų keliamas grėsmes ir veiklos būdus;

34.7. tobulinti žvalgybos institucijų kontrolės ir priežiūros sistemą, užtikrinant jos elementų politinį neutralumą, institucinį nepriklausomumą ir žmogaus teisių bei laisvių apsaugą.

35. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos geopolitinę situaciją, valstybės gynybai pasirengusios turi būti ne tik nacionalinės ir NATO sąjungininkų pajėgos, bet ir valstybės ir savivaldybių institucijos, privatus ir nevyriausybinis sektorius bei piliečiai. Visi šie elementai yra būtini visuotinei gynybai užtikrinti, todėl efektyviam visuotinės gynybos įgyvendinimui svarbu plėtoti civilinį jos dėmenį, suprantamą kaip sistemingą visų institucijų ir visuomenės pasirengimą

reaguoti į įvairaus pobūdžio grėsmes, pagrindinį dėmesį skiriant civilinių pajėgumų, skirtų visuomenės saugumui, gyvybiškai svarbių valstybės ir visuomenės funkcijų tęstinumui užtikrinti ir prisidėti prie šalies saugumo ir gynybos, sukūrimui, taip užtikrinant pasirengimą veikti mobilizacijos ir karo metu.

36. Valstybės ir savivaldybių institucijų, privataus ir nevyriausybinių sektorių bei piliečių pasirengimo valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas, įgyvendinti gyvybiškai svarbias valstybės funkcijas ir remti valstybės ginkluotos gynybos uždavinių vykdymą mobilizacijos ir karo metu, užtikrinimo uždaviniai:

36.1. vystyti civilinės gynybos koncepciją ir plėtoti civilinius pajėgumus, stiprinant valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencijas, organizacinį parengtumą, tam skiriant reikiamą finansavimą ir užtikrinant pakankamus materialinius ir žmogiškuosius išteklius;

36.2. plėtoti ir stiprinti valstybės mobilizacijos sistemą, užtikrinsiančią valstybės gyvybiškai svarbių funkcijų tęstinumą, stiprinant mobilizacijos sistemos dalyvių parengtį, užtikrinant apsirūpinimą reikalingais ištekliais, civilinio personalo pasirengimą ir sklandų valdymą;

36.3. prisidėti prie šalies ginkluotos gynybos nekarinėmis priemonėmis, remiant Lietuvos Respublikos ginkluotąsias pajėgas ir sąjungininkus:

36.3.1. plėtoti valstybės galimybes užtikrinti Lietuvos Respublikos ginkluotųjų pajėgų ir atvykstančių sąjungininkų poreikius, suteikiant reikiamą infrastruktūrą ir civilinius pajėgumus, užtikrinant reikiamų išteklių ir paslaugų teikimą;

36.3.2. užtikrinti savivaldos sąveiką su Lietuvos kariuomene, kartu su karo komendantūromis rengiant ir įgyvendinant mobilizacijos planus;

36.3.3. užtikrinti, kad civilinių sektorių plėtra atitiktų pasirengimo valstybės ginkluotai gynybai poreikius, didintų ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumą ir saugumą, garantuotų pakankamus valstybės rezervus ir reikalingus gamybos pajėgumus;

36.3.4. nuosekliai gerinti priimančiosios šalies paramą atvykstančioms sąjungininkų pajėgoms, karinio mobilumo sąlygas, užtikrinant greitą sąjungininkų atvykimą ir aprūpinimą, vystant karinės ir dvejopos paskirties infrastruktūrą;

36.3.5. plėtoti piliečių rengimo sistemą, užtikrinančią kiekvieno piliečio indėlį į pilietinį pasipriešinimą, stiprinant asmenų su negalia įtraukimą;

36.3.6. stiprinti Lietuvos diasporos įsitraukimą, privataus ir nevyriausybinių sektorių vaidmenį valstybės gynyboje;

36.3.7. plėtoti ir stiprinti nevyriausybines organizacijas, lietuvių bendruomenes užsienyje, priskiriant jas prie strateginių partnerių valstybės atsparumo ir visuotinės gynybos sistemoje;

36.4. stiprinti valstybės pasirengimą valdyti krizes ir ekstremaliąsias situacijas:

36.4.1. plėtoti nacionalinius grėsmių vertinimo ir išankstinio perspėjimo pajėgumus, reguliariai organizuoti mokymus ir pratybas, siekiant užtikrinti veiksmingą krizių ir ekstremaliųjų situacijų prevenciją, pasirengimą joms ir jų valdymo sistemos veikimą;

36.4.2. vystyti valstybės ir savivaldybių institucijų gebėjimus ir pajėgumus veikti krizių ir ekstremaliųjų situacijų metu, siekiant perspėti ir apsaugoti visuomenę nuo aktualių grėsmių, atremti hibridines grėsmes, užtikrinti nacionaliniam saugumui svarbių įrenginių, turto ir objektų fizinę apsaugą;

36.5. stiprinti ES ir NATO išorės sienos apsaugą, įgyvendinant Baltijos gynybos liniją, bendradarbiaujant su partnerėmis, užtikrinti reikiamus išteklius ir priemones visapusiškam išorės sienos apsaugos stiprinimui, įskaitant oro erdvę ir teritorinę jūrą bei, kur įmanoma, išsaugant natūralias gamtines kliūtis, užtikrinti pasirengimą veiksmingai reaguoti į galimas hibridines grėsmes;

36.6. didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės gynybą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti neginkluotą gynybą bei neginkluotą pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą.

37. Nuolat stiprinamas valstybės ir visuomenės atsparumas sumažina priešiško jėgų galimybes daryti neigiamą poveikį valstybei ir visuomenei bei sukuria tvirtesnį pagrindą tvariam valstybės vystymuisi. Papildydamas civilinės gynybos kūrimą, stiprėjantis valstybės ir visuomenės atsparumas taip pat užtikrins pasirengimą atremti visus pavojus ir grėsmes ir teikti paramą ginkluotai valstybės gynybai. Valstybės ir visuomenės atsparumo stiprinimas yra nuolatinis procesas, turintis apimti visas valstybės gyvenimo sritis, taip užtikrinant valstybės ir visuomenės atsparumo buvimą veikiančia socialine norma.

38. Valstybės ir visuomenės atsparumo stiprinimo uždaviniai:

38.1. užtikrinti valstybės politinį atsparumą:

38.1.1. stiprinti demokratijos institutus ir politinių procesų skaidrumo bei atsparumo priešiško įtakai užtikrinimo mechanizmus;

38.1.2. plėtoti valstybės institucijų ir įstaigų gebėjimus vykdyti kryptingą kovą su dezinformacija ir manipuliavimu informacija, siekiant užtikrinti koordinuotą informacinės aplinkos stebėjimą, analizę, vertinimą ir operatyvų perspėjimą bei savalaikį reagavimą į informacinius incidentus;

38.1.3. stiprinti visuomenės atsparumą dezinformacijai ir kitoms informacinėms grėsmėms, tobulinant švietimo sistemą, plėtojant kultūros paslaugas ir kultūrą pasitelkiant kaip minkštąją galią, ugdant kritinį mąstymą ir vykdant koordinuotas žiniasklaidos, medijų ir informacinio raštingumo programas bei strateginės komunikacijos kampanijas, stiprinti viešojo, privataus, mokslo ir nevyriausybinių sektorių, šalies regionų, tautinių mažumų bendradarbiavimą;

38.1.4. užtikrinti sąlygas žiniasklaidos veiklos gyvybingumui, nepriklausomumui, skaidrumui ir pliuralizmui, taip pat ir per subalansuotą ir nuoseklią valstybės paramos bei mokesčių politiką;

38.1.5. užtikrinti korupcijos kontrolę ir prevenciją, kuriant korupcijai atsparią aplinką valstybėje, apsaugant valstybės interesus nuo galimos korupcijos įtakos, atskleidžiant korupcines schemas, užkertant kelią jų susidarymui bei grėsmę nacionaliniam saugumui keliančių išorės jėgų veikimui prieš valstybę pasitelkiant tokias schemas, valstybės užvaldymui korupciniais būdais, formuojant valstybės institucijų ir įstaigų, verslo ir visuomenės antikorupcines nuostatas ir didinant jų antikorupcines kompetencijas;

38.2. užtikrinti valstybės ekonominį saugumą ir atsparumą:

38.2.1. plėtoti ir veiksmingai taikyti strateginių sektorių investicijų ir sandorių kontrolės sistemą, užtikrinant, kad investicijos į nacionaliniam saugumui svarbius sektorius, objektus ir jų apsaugos zonas būtų leidžiamos tik tiems investuotojams, kurie atitinka Lietuvos Respublikos pasirinktus europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus bei kurių patikimumas įvertintas taikant nacionalinį patikros mechanizmą, taip pat parengti ir įgyvendinti priemonių sistemą, kuri skatintų Lietuvos Respublikos verslo subjektus nukreipti savo bendradarbiavimo ryšius nuo autoritarinių valstybių į šalis, besilaikančias demokratinių vertybių, bei siekti, kad kitos ES šalys neįsileistų nesaugių investicijų, galinčių daryti tiesioginę įtaką Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui;

38.2.2. skatinti darnią ir konkurencingą Lietuvos Respublikos susisiektimo sektoriaus plėtrą, plėtoti susisiektimo sektoriaus ir karinio mobilumo infrastruktūrą, atitinkančią ekonominio saugumo tikslus, didinti jos apsaugą nuo hibridinių ir fizinių grėsmių bei užtikrinti jos veiklos tęstinumą, pritaikyti esamą visų rūšių transporto infrastruktūrą karinio mobilumo poreikiams, spartinti integraciją į ES sistemas, atsisakant nedraugiškose trečiosiose šalyse gaminamų technologijų;

38.2.3. atsižvelgiant į nacionalinio saugumo interesus, nacionalinėmis ir tarptautinėmis priemonėmis siekti Lietuvos Respublikos eksporto geografijos plėtos, didinti dalyvavimą pasaulinėse vertės grandinėse, užtikrinti tiekimo grandinių atsparumą;

38.2.4. atsižvelgiant į nacionalinio saugumo interesus, stiprinti karinės įrangos, dvejojo naudojimo prekių importo ir aukštųjų technologijų eksporto ir tranzito kontrolę tobulinant teisės aktus ir didinant šią kontrolę atliekančių Lietuvos Respublikos institucijų pajėgumus ir gebėjimus, siekiant vieningesnės ir efektyvesnės karinės įrangos ir dvejojo naudojimo prekių kontrolės ES lygiu ir daugiašaliais eksporto kontrolės formatais, kuriuose dalyvauja Lietuva, taip pat gerinti verslo bendruomenės gebėjimus užtikrinti atitiktį reikalavimams;

38.2.5. stiprinti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos savarankiškumą, patikimumą ir atsparumą, visų pirma didinant vietinės elektros generacijos apimtį ir užtikrinant galimybes Lietuvai savarankiškai apsirūpinti elektra, toliau plėtojant energijos tinklus, rezervinius ir balansavimo pajėgumus, reikalingus energetikos sistemai veikti savarankiškai,

stiprinant ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros apsaugą nuo hibridinių ir fizinių grėsmių bei užtikrinant jos veiklos tęstinumą;

38.2.6. užtikrinti kuo spartesnę visapusišką Lietuvos Respublikos integraciją į ES energetikos sistemas, skatinti energijos šaltinių tiekimo diversifikavimą ir darnią bei konkurencingą energetikos sektoriaus plėtrą, išlaikant strateginę nepriklausomybę nuo energijos išteklių ir energijos importo iš Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos;

38.2.7. išlaikyti valstybės naftos ir naftos produktų atsargas bei rezervines atsargas, siekiant užtikrinti tiek valstybės, tiek sąjungininkų apsirūpinimą energijos ištekliais ir energija kritinėse situacijose;

38.2.8. sudaryti sąlygas ir skatinti atspaus ir konkurencingo žemės ir maisto ūkio kūrimąsi, užtikrinant apsirūpinimą savo gamybos maisto ištekliais, naudojant vietines žaliavas;

38.2.9. stiprinti bendradarbiavimą su Baltijos jūros regiono valstybėmis, plėtojant koordinuotus veiksmus ir didinant bendrus pajėgumus sausumos ir jūroje esančios ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugai, stebėsenai bei atsparumo užtikrinimui, siekiant užkirsti kelią augančioms fizinėms, kibernetinėms ir hibridinėms grėsmėms;

38.2.10. sukurti ir įgyvendinti mokslinių tyrimų saugumo gaires, siekiant užtikrinti žinių, mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų saugumą, skatinti akademinę ir verslo bendruomenės diegti vidinės kontrolės sistemas, kurios leistų iš anksto identifikuoti potencialias tarptautinio bendradarbiavimo grėsmes;

38.2.11. skatinti technologijų, ypač pažangiųjų technologijų, plėtrą Lietuvos Respublikoje, sukuriant veiksmingą ir nuoseklią paramos sistemą, stiprinti bendradarbiavimą su bendramintėmis šalimis vystant šias technologijas;

38.2.12. skatinti kvalifikuotos darbo jėgos ugdymą, pritraukimą ir išlaikymą;

38.3. užtikrinti kibernetinį saugumą ir saugią skaitmenizacijos plėtrą:

38.3.1. plėtoti kibernetinio saugumo pajėgumus, siekiant užtikrinti kibernetinio saugumo valdymo sistemos, kibernetinio saugumo rizikų, kibernetinių incidentų, veiklos tęstinumo valdymo mechanizmų veikimą, taip pat nepertraukiamą ypatingos svarbos infrastruktūros veikimą krizių atveju;

38.3.2. užtikrinti, kad valstybės skaitmeninimas, vykdamas duomenų atvėrimo, skaitmeninės infrastruktūros, elektroninių paslaugų, skaitmeninio turinio ar duomenų kūrimo, plėtros ir kitas skaitmeninimo iniciatyvas, ypač apimančias naujų technologijų, tokių kaip dirbtinio intelekto, daiktų interneto, postkvantinės kriptografijos, debesijos, naujos kartos ryšio, panaudojimą, būtų vykdomas laikantis aukščiausių kibernetinio saugumo ir atsparumo standartų ir atitiktų nacionalinio saugumo interesus;

38.3.3. sudaryti sąlygas valstybei ir visuomenei saugiai naudotis informacinių ir ryšio technologijų paslaugomis, prekėmis bei siūlomais produktais, užtikrinti, kad ypatingos svarbos infrastruktūroje būtų naudojama tik patikimų gamintojų įranga per tiekimo grandinių saugumo stiprinimą, informacinių ir ryšio technologijų paslaugų ir produktų sertifikavimą, pažeidžiamumo valdymą ir efektyvius priežiūros mechanizmus;

38.3.4. didinti visuomenės informuotumą, skatinti švietimą ir mokymą kibernetinio saugumo klausimais, diegti kibernetinės higienos pagrindus ir kibernetinio saugumo ir atsakingo dirbtinio intelekto naudojimo kultūrą per viešojo, privataus, nevyriausybinių ir mokslo sektorių bendradarbiavimą;

38.3.5. kurti inovatyvius kibernetinio saugumo sprendimus, kurie didintų tinklų infrastruktūros bei informacinių ir ryšio technologijų patikimumą, kokybę ir atsparumą, standartizuotų, pritaikytų ir integruotų esamus sprendimus naujai iškilusiems iššūkiams spręsti per akademinių ir mokslinių tyrimų institucijų rėmimą, skatinimą bei viešo ir privataus sektorių bendradarbiavimą;

38.4. įgyvendinti gimstamumo skatinimo ir šeimos politiką, pagrįstą kompleksiniais ir ilgalaikiais sprendimais;

38.5. ugdyti visuomenės savisaugos, sveikos gyvensenos ir fizinio pasirengimo kultūrą, pilietinį ir patriotinį sąmoningumą, psichologinį atsparumą, valstybę ginti pasiryžusius asmenis ir jų valią gintis, ugdyti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje turinčių kitų šalių piliečių ryšį su Lietuvos valstybe, įtraukiant pilietiškumą ir patriotiškumą ugdančias nevyriausybines organizacijas, plečiant pilietiškumo ir gynybos įgūdžių mokymą, savisaugos kompetencijų, fizinio pasirengimo ir psichologinio atsparumo ugdymą šalies švietimo įstaigose ir įgyvendinant pilietinio pasipriešinimo programas visoms visuomenės grupėms, kuriant gyvybingą pilietinę visuomenę;

38.6. skatinti Lietuvos Respublikos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų grįžimą ar atvykimą į Lietuvos Respubliką ir užtikrinti sklandžią jų reintegraciją;

38.7. didinti leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje turinčių kitų valstybių piliečių integracijos į šalies visuomenę ir kultūrinę bei kalbinę aplinką galimybes;

38.8. plėtoti bendradarbiavimą NATO, ES ir daugiašaliais formatais kovoje su hibridinėmis grėsmėmis, įskaitant kibernetinio saugumo ir kovos su dezinformacija srityje, siekiant ne tik stiprinti Lietuvos Respublikos gebėjimus bei pajėgumus šioje srityje, bet ir panaudoti turimas žinias bei kompetencijas kolektyvinio euroatlantinės bendruomenės saugumo labui;

38.9. įgyvendinti terorizmo, ekstremizmo ir radikalizacijos prevenciją, stiprinant nacionalinius pajėgumus šioms veikloms užkardyti ir reaguoti į teroro aktus, įgyvendinant radikalizavimosi, teroristų verbavimo, terorizmo ir smurtinio ekstremizmo propagandos prevencines priemones, tobulinant tarpinstitucinį terorizmo ar smurtinio ekstremizmo prevencijos ir kontrolės

koordinavimo mechanizmą ir keitimąsi informacija, didinant visuomenės atsparumą radikalizmo ir ekstremizmo sklaidai;

38.10. efektyviai kovoti su organizuoto nusikalstamumo apraiškomis ir stiprinti valstybės finansų sistemos apsaugą, ypač kovą su pinigų plovimu, pasitelkiant naujas technologijas bei inovatyvius veikimo metodus, vadovaujantis pinigų sekimo principu, įgyvendinant galimų grėsmių prevencijos ir rizikos mažinimo priemones, plėtojant nacionalinio lygmens teisėsaugos sistemą, kriminalinės ir finansinės žvalgybos pajėgumus, gebėjimus kovoti su organizuotomis nusikalstamomis grupėmis, randant ir paimant nusikalstamu būdu įgytą turtą, plėtojant teisėsaugos galimybes greitai, veiksmingai ir teisėtai gauti duomenis, kurie gali būti naudojami kaip įrodymai tiriant nusikalstamas veikas ir (ar) nusikalstamumo grėsmėms vertinti, užtikrinant efektyvų tarptautiniu mastu veikiančių organizuotų grupių daromų nusikaltimų finansų sistemai ir ES finansiniams interesams, sukčiavimo kibernetinėje erdvėje užkardymą, atskleidimą ir tyrimą;

38.11. skatinti mokslinius tyrimus, eksperimentinę plėtrą ir inovacijas Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, plėtoti viešojo, mokslo, privataus ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimą.

Lietuvos Respublikos interesus atitinkanti tarptautinė saugumo sistema

39. Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesų užtikrinimas labai priklauso nuo tarptautinių politinių procesų. Įgyvendindama veržlią ir konstruktyvią užsienio politiką, Lietuvos Respublika aktyviai dalyvauja šiuose procesuose gindama savo interesus ir užtikrindama kuo palankesnę tarptautinę saugumo aplinką, stiprindama tarptautine teise grindžiamą tarptautinę tvarką, euroatlantinės bendruomenės vienybę ir saugumo architektūrą Europoje. Plėtojami dvišaliai ryšiai bei aktyvus dalyvavimas daugiašaliais ar regioniniais formatais turi atitikti Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas vertybes ir nacionalinio saugumo interesus.

40. Tarptautine teise grindžiamos tarptautinės tvarkos stiprinimo uždaviniai:

40.1. visais tarptautiniais formatais siekti, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės normų ir principų, gerbiamos žmogaus teisės, valstybių suverenitetas ir teritorinis vientisumas, politinė nepriklausomybė, būtų vykdomi tarptautiniai įsipareigojimai, kelti klausimus dėl autoritarinių valstybių daromų tarptautinės teisės pažeidimų;

40.2. visomis priemonėmis siekti atgrasyti ir stabdyti kenkėjišką Rusijos Federacijos veiklą, mažinti jos galią ir stiprinti jos tarptautinę izoliaciją, užkardyti mėginimus grįžti prie įprasto tarptautinės bendruomenės bendradarbiavimo su Rusijos Federacija, kol ji pažeidžia tarptautine teise grindžiamą tarptautinę tvarką;

40.3. siekti, kad bendradarbiavimas daugiašaliais formatais, įskaitant JT, Europos Tarybą (ET) ir ESBO, prisidėtų prie tarptautine teise grįstos tarptautinės tvarkos užtikrinimo, siekti šių tarptautinių organizacijų reformų, skatinti globalų demokratijų bendradarbiavimą, glaudesnę ES ir JT bendradarbiavimą saugumo srityje;

40.4. neįsitraukti į autoritarinių valstybių skatinamus ir buriamus tarptautinius formatus ar regionines organizacijas, kurių veikla nesuderinama su demokratinių vertybių politika ir pažeidžia nacionalinio saugumo interesus;

40.5. aktyviai remti tarptautinių, ES ir nacionalinių sankcijų priemones ir jų taikymą, tobulinti nacionalinius teisės aktus, užtikrinant vieningą tarptautinių, regioninių ir nacionalinių sankcijų taikymą Lietuvos Respublikoje, stiprinti už sankcijų įgyvendinimą atsakingų valstybės institucijų ir verslo bendruomenės pajėgumus ir gebėjimus, ypač sektorinių sankcijų įgyvendinimo srityje;

40.6. aktyviai siekti Rusijos Federacijos ir Baltarusijos Respublikos, jų politinės ir karinės vadovybės bei režimo atstovų atsakomybės už jų tarptautinius nusikaltimus tiek tarptautiniu, tiek nacionaliniu lygmeniu;

40.7. telkti tarptautinės bendruomenės paramą dėl nesaugios Baltarusijos atominės elektrinės Astrave, siekiant didesnės tarptautinės Lietuvos Respublikai ir visai Europai grėsmę keliančios elektrinės kontrolės bei šios elektrinės uždarymo;

40.8. remti tarptautinės bendruomenės pastangas taikyti tarptautinę teisę kibernetinėje erdvėje, taip pat pastangas siekti visapusiško ir nuoseklaus tarptautinės jūrų teisės taikymo ir laikymosi.

41. Euroatlantinių saugumo struktūrų ir Europos saugumo architektūros stiprinimo uždaviniai:

41.1. plėtoti ir stiprinti transatlantinį ryšį, solidarumą bei vieningumą ir užtikrinti, kad transatlantinėje darbotvarkėje būtų laikomasi transatlantinio saugumo principo, kad grėsmė vienos NATO valstybės narės saugumui yra grėsmė visoms Aljanso šalims;

41.2. palaikyti iniciatyvas, orientuotas į euroatlantinės bendruomenės vienybės ir solidarumo stiprinimą, akcentuojant transatlantinio ryšio svarbą dvišaliuose ir daugiašaliuose formatuose;

41.3. plėtoti transatlantinį bendradarbiavimą gynybos ir saugumo pramonės srityje, vykdyti technologijų plėtrą, kurti ir įgyvendinti technologijų plėtrai reikalingas normas, standartus ir teisinį reguliavimą, užkardyti nepatikimų technologijų tiekėjų, galinčių kelti grėsmę nacionalinio saugumo požiūriu svarbiuose sektoriuose, veiklą, stiprinti bendradarbiavimą atliekant pažangių technologijų tyrimus ir jas tobulinant;

41.4. nuosekliai ir aktyviai remti NATO atvirų durų politiką, Ukrainos narystės NATO siekį, remti Ukrainos ir Moldovos Respublikos stojimą į ES, siekiant spartinti abiejų valstybių lygiagrečių nuopelnais grįstą pasirengimo narystei procesą, suteikti ekspertinę pagalbą vykdant būtinas reformas,

siekti didesnės ES paramos Rytų partnerystės valstybių saugumui ir atsparumui, ypatingą dėmesį skiriant integracijos į ES siekiančioms valstybėms;

41.5. skatinti ir įgyvendinti ES iniciatyvas, kurios prisideda prie euroatlantinės erdvės saugumo stiprinimo, suvokiant, kad stipresnė ir pajėgesnė ES saugumo ir gynybos srityje teigiamai prisideda prie transatlantinio ir tarptautinio saugumo bei papildo NATO, kuri išlieka kolektyvinės gynybos pagrindas;

41.6. vykdyti kryptingą ir sistemingą nacionalinių ekspertų delegavimo į NATO, ES, kitas tarptautines institucijas ir organizacijas bei civilines misijas politiką, užtikrinančią kokybišką indėlį bei stiprinančią Lietuvos Respublikos įsitraukimą į tarptautinio bendradarbiavimo tinklą;

41.7. tarptautiniu mastu remti NATO branduolinę politiką, taip pat tarptautinių konvencijų, organizacijų ir iniciatyvų, prisidedančių prie Lietuvos Respublikos ir NATO sąjungininkų saugumo tikslų, įgyvendinimą ir stiprinimą ginklų kontrolės, masinio naikinimo ginklų neplatavimo ir nusiginklavimo srityse;

41.8. siekti atgrasyti Rusijos Federaciją nuo branduolinio ginklo platinimo Europoje ir užtikrinti didesnę skaidrumą ir reguliavimą, susijusį su Rusijos Federacijos ir Kinijos Liaudies Respublikos branduoliniais ginklais, prisidėti prie tarptautinės bendruomenės pastangų neleisti Irano Islamo Respublikai pasigaminti branduolinio ginklo ir didinti spaudimą Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos branduolinio ginklo programai;

41.9. išnaudoti ESBO platformą saugumui, stabilumui ir atsparumui Europoje stiprinti, priešintis ESBO formatuose skleidžiamai Rusijos Federacijos, Baltarusijos Respublikos dezinformacijai ir jų destruktiviai veiklai prieš Europos saugumo architektūrą ir pačią ESBO;

41.10. Cheminio ginklo uždraudimo organizacijoje siekti, kad galimi cheminio ginklo panaudojimo atvejai būtų nuodugniai ištiriami, o patvirtinus cheminio ginklo panaudojimo faktą nustatyta konkrečių šalių atsakomybė, taip pat stiprinti pastangas įtraukti jūroje paskandinto cheminio ginklo klausimą į šios organizacijos darbotvarkę;

41.11. Prisidedant prie tarptautinės bendruomenės pastangų užtikrinti tarptautinės humanitarinės teisės tinkamą laikymąsi ir taikymą, stiprinti atitinkamus Lietuvos Respublikos institucijų gebėjimus tarptautinės humanitarinės teisės srityje.

42. Dvišalio ir daugiašalio bendradarbiavimo plėtojimo ir atstovavimo Lietuvos Respublikos interesams pasaulyje stiprinimo uždaviniai:

42.1. pripažįstant JAV kaip esminį Lietuvos Respublikos saugumo garantą, plėtoti strateginį bendradarbiavimą su JAV, ypač saugumo ir gynybos srityje, siekiant tęstinio rotuojamų JAV pajėgų ar nuolatinio JAV karinio buvimo Lietuvos Respublikoje, taip pat gynybos ir saugumo pramonės, kibernetinio saugumo, prekybos, technologijų ir energetikos, demokratijos ir žmogaus teisių sklaidos srityse;

42.2. plėtoti strateginį bendradarbiavimą su Vokietija, apimančią visas veiklos sritis ir visus bendradarbiavimo partnerius nuo valstybės institucijų, įstaigų ir organizacijų iki nevyriausybinių sektoriaus ir kitų visuomenės grupių, išlaikyti Vokietijos įsitraukimą į Lietuvos Respublikos ir regiono saugumo stiprinimą dvišaliu pagrindu ir 3+3 valstybių (Jungtinės Karalystės, Kanados, Vokietijos ir Baltijos šalių) formatu bei nuolatinį Vokietijos brigados dislokavimą Lietuvos Respublikoje. Toliau stiprinti bendradarbiavimą saugumo, gynybos (įskaitant mokslinių tyrimų ir technologijų vystymą, karinės technikos ir ginkluotės gamybą), kovos su dezinformacija ir hibridinėmis grėsmėmis, energetikos (įskaitant bendrų energetikos sistemų integracijos projektų vystymą bei Lietuvos Respublikos ir Vokietijos energetikos įmonių bendradarbiavimo stiprinimą), ekonomikos, kultūros ir kitose srityse;

42.3. vystyti strateginę partnerystę su Lenkijos Respublika ir siekti naujų bendradarbiavimo formų saugumo ir gynybos srityje, ypač stiprinti praktinį karinį bendradarbiavimą užtikrinant ES ir NATO išorės sienos ir Suvalkų koridoriaus gynybą, įgyvendinti bendrus Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos energetikos ir susisiekimo infrastruktūros projektus, atsižvelgiant į karinio mobilumo reikalavimus, vystyti dvejopos paskirties infrastruktūrą;

42.4. sustiprinti dvišalį bendradarbiavimą su Jungtine Karalyste saugumo ir gynybos srityje, siekiant šios strategiškai svarbios valstybės paramos Lietuvos Respublikos interesų įgyvendinimui, aktyviai dalyvauti Jungtinės Karalystės vadovaujamų aukštos parengties Jungtinių ekspedicinių pajėgų (angl. *Joint Expeditionary Force, JEF*) veikloje ir stiprinti dėmesį Baltijos jūros regiono saugumo klausimams;

42.5. stiprinti bendradarbiavimą ir koordinavimą dėl bendrų interesų saugumo ir gynybos srityje atstovavimo su Latvijos Respublika ir Estijos Respublika, vystyti bendrus Baltijos valstybių saugumą stiprinančius projektus, įgyvendinti bendrus energetikos ir susisiekimo infrastruktūros projektus;

42.6. plėtoti bendradarbiavimą su Prancūzijos Respublika, siekiant šios strategiškai svarbios valstybės paramos Lietuvos Respublikos interesų įgyvendinimui, vadovaujantis pagrindinėmis Lietuvos Respublikos ir Prancūzijos Respublikos strateginės partnerystės kryptimis, atspindinčiomis bendrus šalių saugumo, demokratijos ir Europos integracijos stiprinimo tikslus;

42.7. plėtoti bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą Šiaurės ir Baltijos šalių aštuoneto (NB8) regioniniu formatu, Šiaurės grupėje ir dvišaliais pagrindais, ypač stiprinant bendradarbiavimą gynybos ir užsienio politikos srityse, Baltijos jūros regiono saugumą, ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą ir kovojant su hibridinėmis ir Rusijos Federacijos šešėlinio laivyno keliamomis grėsmėmis, teikiant paramą Ukrainai;

42.8. siekti palankių sprendimų Lietuvos Respublikai plėtojant, kuriant ir stiprinant bendraminčių koalicijas ir regioninius, taip pat parlamentinius formatus, kurie prisideda prie Lietuvos

Respublikos ir partnerių saugumo, įskaitant Sustiprintos partnerystės Šiaurės Europoje iniciatyvą (E-PINE), JAV ir Baltijos šalių strateginį dialogą (USBD), Šiaurės ir Baltijos šalių aštuoneto (NB8), Bukarešto 9 NATO rytinio flango šalių grupę, NATO Parlamentinę Asamblėją, Baltijos šalių, Liublino trikampio, Trijų jūrų iniciatyvos veiklą;

42.9. plėtoti bendradarbiavimą su Kanada, siekiant šios svarbios transatlantinės sąjungininkės paramos Lietuvos Respublikos interesų įgyvendinimui saugumo, ekonominio atsparumo ir technologinės pažangos srityse;

42.10. įgyvendinti ir plėtoti strateginę partnerystę su Japonija;

42.11. Indijos ir Ramiojo vandenynų regione stiprinti ryšius su demokratinėmis ir atviromis bendradarbiavimui su euroatlantine bendrija partnerėmis – Australija, Japonija, Korėjos Respublika, Naująja Zelandija ir atskiromis Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (ASEAN) šalimis, siekiant plėsti ryšius ir dialogą, ekonominį bendradarbiavimą ir eksporto rinkas, diversifikuoti tiekimo grandines, pritraukti saugių investicijų, siekti tarptautinės teisės normų regione užtikrinimo;

42.12. plėtoti ir įgyvendinti vystomojo bendradarbiavimo politiką ir priemones, nukreiptas į tvarių, Lietuvos Respublikos atsparumą ir saugumą stiprinančių tarptautinių partnerysčių kūrimą.

43. Europos kaimynystės saugumo stiprinimo uždaviniai:

43.1. aktyviai dalyvauti ES Rytų kaimynystės politikos įgyvendinimo veikloje, remti ES Rytų partnerystės valstybių europinės ir euroatlantinės integracijos siekius, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės ypatumus, skatinti aktyvesnę ES įsitraukimą į regioninių konfliktų sprendimą, padėti stiprinti Rytų partnerystės valstybių atsparumą kenkėjiškomis įtakoms, dezinformacijai, stiprinti jų pilietines visuomenes, skatinti ekonominę ir energetinę diversifikaciją;

43.2. užtikrinti visapusišką politinę, karinę, finansinę ir humanitarinę paramą Ukrainai, paremiant jos galimybes apginti suverenitetą ir teritorinį vientisumą prieš Rusijos Federacijos karinę agresiją, skatinti NATO ir ES šalių solidarumą Ukrainos atžvilgiu, prisidėti prie tarptautinių pastangų užtikrinti Rusijos Federacijos ir jos bendrininkių atsakomybę už agresijos prieš Ukrainą nusikaltimą, karo nusikaltimus tiek valstybės, tiek individualių režimo atstovų lygmeniu, taip pat prisidėti prie tarptautinių pastangų užtikrinant, kad valstybės agresorės atlygintų visą padarytą žalą, remti Ukrainos atstatymą nelaukiant agresijos pabaigos;

43.3. pasinaudoti Ukrainos sukaupta patirtimi ir dvišaliais įsipareigojimais Lietuvos Respublikai, kad būtų sustiprintas Lietuvos Respublikos saugumas, atgrasymas ir gynyba;

43.4. skleisti demokratijos, laisvosios rinkos, įstatymo viršenybės, skaidrumo ir atskaitomybės idėjas ir praktiką, remti nepriklausomą žiniasklaidą ir pilietines organizacijas bei demokratinius procesus, ginti žmogaus teises ir laisves;

43.5. prisidėti prie pietinės Europos kaimynystės saugumo ir stabilumo užtikrinimo, pietinės ES sienos apsaugos.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44. Vyriausybė, vadovaudamasi Strategijos nuostatomis, kiekvienais metais nustato grėsmių šalinimo ar mažinimo prioritetus ir užtikrina jų įgyvendinimą. Strategijoje nustatyti ilgojo laikotarpio nacionalinio saugumo politikos prioritetai ir uždaviniai, tačiau ji gali būti atnaujinama pasikeitus saugumo aplinkai.

45. Specifinė Strategijos vieta strateginių dokumentų hierarchijoje lemia tai, kad Strategija yra įgyvendinama rengiant planavimo dokumentus: Nacionalinį pažangos planą, ilgalaikes valstybines saugumo stiprinimo programas, plėtros programas ir nacionalines darbotvarkes.

46. Vyriausybė užtikrina, kad Strategijos nuostatos būtų įtrauktos į kitus strateginio planavimo dokumentus ir vykdomos.

47. Už Strategijos nuostatų įgyvendinimą Vyriausybė atsiskaito Seimui Nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme nustatyta tvarka.

48. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas kasmet svarsto Strategijos nuostatų įgyvendinimą ir rengia klausymus, į kuriuos paprastai kviečiami valstybės institucijų ir įstaigų, mokslo, strateginių tyrimų ir analizės institucijų, taip pat nevyriausybinių organizacijų, veikiančių nacionalinio saugumo ir gynybos srityje, atstovai.

49. Valstybės gynimo taryba kasmet svarsto Strategijos nuostatų įgyvendinimą, teikia rekomendacijas dėl jos vykdymo ir keitimo.
